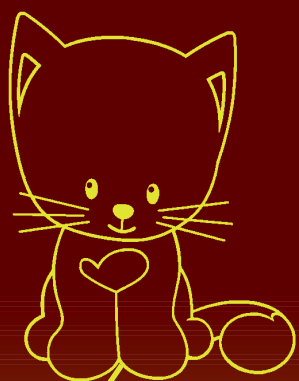

Körmöci Katalin:

Ügyeskedjünk együtt!

Hová bújt a matematika? (III. kötet)

Matematikai gondolkodás
fejlődését segítő munkafüzet
5–7 éves gyermekek számára

**ÚTMUTATÁSOKKAL
A FELDOLGOZÁSHOZ**

Kedves Szülők, kedves Óvodapedagógusok!

A kötettel az alábbi célokat szeretném tudatni úgy, hogy a gyermekekkel foglalkozó felnőttek előtt láthatóvá tegyem:

- Az óvodás korú gyermek **matematikai tapasztalatok szerzésének lehetősége minden tevékenységében, így a mesehallgatás során is megmutatkozik, és azok megta-
pasztalása természetes módon átélhető a gyermekek szá-
mára.** Ebben a kötetben a mesét választottam a matema-
tikai tapasztalatszerzés és a matematikai gondolkodás fej-
lődése elősegítésének alkalmainak.

- **A versek, a mesék, valamint a mondókák** tartalmában is hordoznak matematikai tényeket (három kiscica, három pillangó stb.), relációkat (fiatalabb-idősebb, több-keve-
sebb stb.). Ugyanakkor a cselekmény sorrendjére való em-
lékezés, a feszültség egyre erősebb fokozása, majd feloldá-
sa, a történetekre való pontos visszaemlékezés stb. fejlő-
dést elősegítő tényező.

- A mesehallgatás során **a gyermekek képességei sokol-
dalúan fejlődnek** (testi, értelmi, szociális, kommunikáci-
ós) olyan mélységben és szinten, amelyek az egyes gyer-
mekek sajátjai. A gyermekek az ezekkel kapcsolatos saját-
os emlékképeiket előhívják, mélyítik, az újakkal kiegészítik, és azokkal együtt tárolják.

- A gyermeki **gondolkodás fejlődésének elősegítése** különösen hatékonyan megvalósítható a gondosan és **tuda-
tosan megfogalmazott kérdésekkel.** A kérdések tovább-
gondolásra serkentenek, a meglévő tudást előhívják, bele-
rendeznek új kapcsolatokat, problémákat vetnek fel, és to-
vábbi kutakodásra serkentenek.

Ezért különösen nagy gondot fordítottam a kérdések meg-
fogalmazására, mind az olyanokra, amelyek matematikai
tartalmakra irányulnak, mind az olyanokra, amelyek eze-
ken túlmenően is a gondolkodás fejlődését elősegítik.

Impresszum

Készítette és szerkesztette: **Körmöci Katalin**

Szakmai lektor: **Perlai Rezsőné dr. ny. főiskolai docens**

Tipográfia: **Kónya Judit**

Kiadó és nyomdai előkészítés: **Sprint Kft.**
Felelős vezető: **Machos Ferenc**

MEGRENDELHETŐ:

Tel.: 06 (1) 237-5060

E-mail: elofizetes@sprintkiado.hu

A mesék eredete:

Helgard Corlik-Buhtz: 365 állatmese

Kiadja a Napsugár Kft.

Készült Németországban

ISBN 963 856214 3 0

A képek eredete:

A szerző rajzai

Kónya Judit rajzai

A szerző tanítványainak rajzai: **Fodor Csilla, Papp Zita, Illés Livia**

Az interneten található rajzok

Nyomás: **Pauker Nyomdaipari Kft.**

Felelős vezető: **Varga Szilárd**

ISSN 2063-7705

ISBN 978-963-89557-8-4

A kötet a gyermekek fejlődését úgy segíti elő, hogy:

- **a jobb oldalon közli a mese címét, azt a képet, amelyben a gyerekek munkálkodhatnak, valamint közli azokat a kérdéseket, amelyek elősegítik a matematikai gondolkodás fejlődését,**

- **a bal oldalon** található maga a mese és olyan **útmutatások**, amelyek a gyermekekkel foglalkozó felnőttek segítségére lehetnek. Ezért **a mesében kiemeléssel** (szedés) történtek **a matematikai tartalmakra vonatkozó szavak/kifejezések**. Ezek külön **matematikai fogalomként is értelmezést** nyertek. Az előzőek kiegészülnek azzal, hogy külön figyelmet szántam a mesehallgatás során **fejlődő képességek kiemelésére**. A matematikai gondolkodás fejlődését elősegítő kérdések pedig egyéb kérdésekkel **egészülnek ki**, amelyek a tágabb környezettel hozzák kapcsolatba a gyermeket. Azonban ezek során sem feledkeztem meg a gyermeki gondolkodás fejlődésének elősegítéséről.

Itt találhatóak kapcsolatok a gyermekek által ismert dalokkal, versekkel, mondókákkal és kutakodásra utaló felhívással is.

A kötetben közzétett feldolgozási mód nem kötelező érvényű. Inkább egyfajta szellemiséget hordoz, olyat, amely az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramjának szellemiségével összhangban van, és elősegíti a munkálkodó gyermek problémamegoldó gondolkodásának fejlődését.

A kötetet tisztelettel ajánlom az óvodás gyermekekkel foglalkozó felnőttek számára:

- óvodapedagógusoknak,
- szülőknek,
- óvodapedagógus-hallgatóknak.

Megtisztelő lenne, ha a gyermekek fejlődése érdekében az óvodai szülői értekezletek alkalmával fel lehetne hívni a szülők figyelmét is erre a kötetre.

Élvezetes együttes munkálkodást, ügyeskedést és EGYÜTT-GONDOLKODÁST kívánok:

a szerző

Kedves gyerekek!

Ezt a füzetet nagyon sok szeretettel készítettük nektek. Rövid állatmeséket válogattunk, olyanokat, amelyekről tudtuk, hogy biztosan tetszenek mindannyitoknak.

A mesékhez nagy ügyel-bajjal képeket is rajzoltunk. A képek alatt néhány kérdést tettünk fel abban a reményben, hogy sok-sok okoskodás és ügyeskedés után válaszoltok rá.

Igazából ehhez a füzethez nem kell más, csak az okos fejecskétek és néhány színes ceruza. Ezért lett fekete-fehér nyomtatású, hogy kedvetek szerint színezhessétek a képeket.

Kérjétek meg szüleiteket vagy az óvó nénit, hogy olvassák fel a mesét, és utána a kérdéseket tegyétek fel nektek.

Szeretettel kívánunk
örömteli ügyeskedést és okoskodást!

A hálás víziló

MESE:

A hálás víziló

Víziló Guszti gondosan ápolta a bőrét. A kiadós fürdés után madarak ültek a hátára, és bőrének ráncai közül kicsipkedték a kártékony férgeket. Ez jól esett neki, utána már nem viszkedett olyan rettenetesen a bőre. Guszti végtelenül hálás volt a madaraknak, akik vidáman csicseregtek, daloltak széles hátán. Meg is ígérte nekik, hogy adandó alkalommal viszonzza szívességüket. Amikor beköszöntött az esős évszak, és ömlött a víz a felhőkből, ennek is eljött az ideje. A legnagyobb felhőszakadás idején Guszti hasa alatt olyan biztonságban voltak a madarak, mintha egy jókora esernyő védte volna őket.

A mesehallgatás során megjelenő matematikai tartalmak

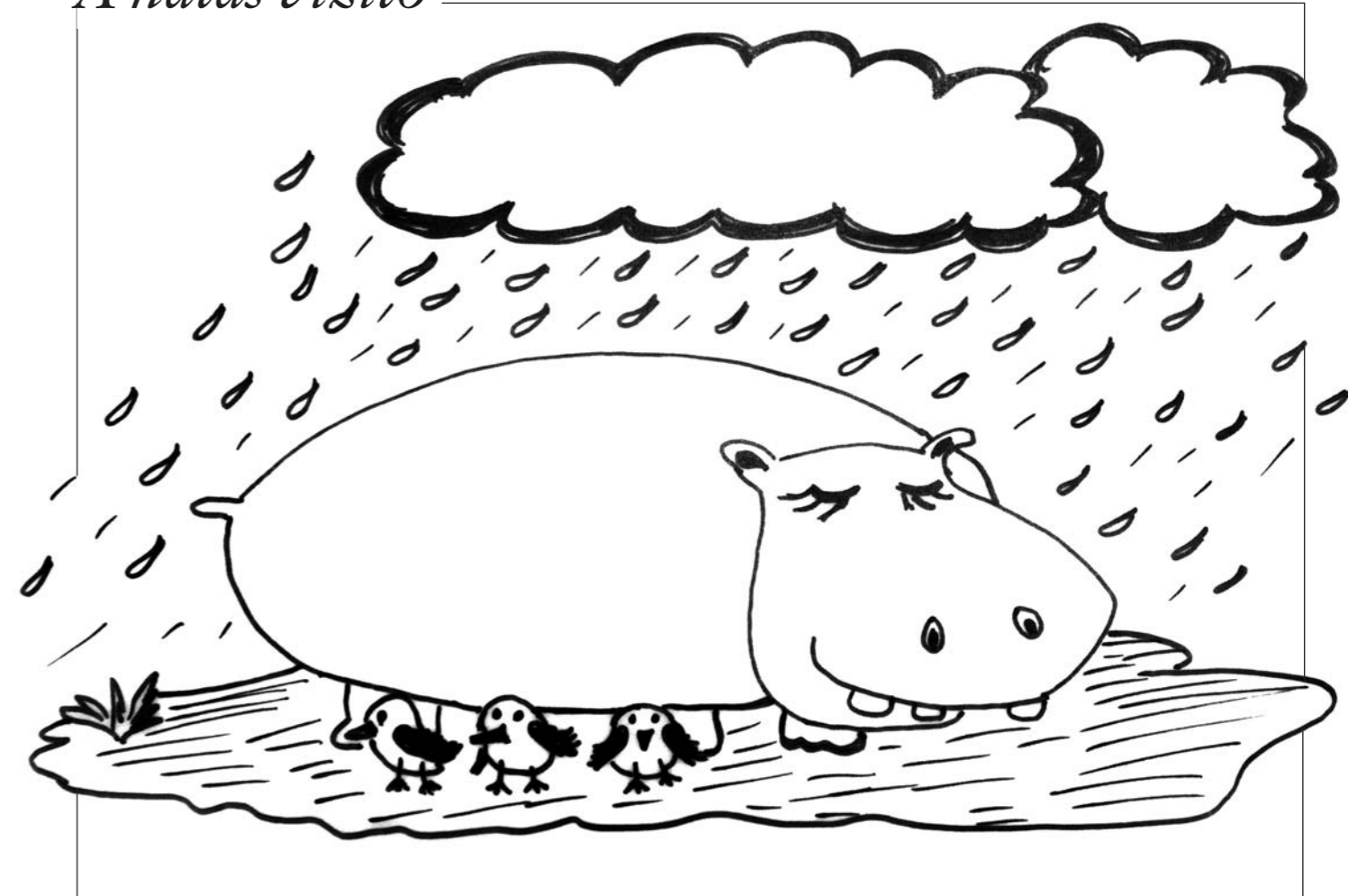
- a hátára: térbeli tájékozódás és testrészek megnevezése, testséma alakulása
- bőrének ráncai közül: térbeli tájékozódás és testrészek megnevezése
- végtelenül: határozatlan számosság, valamely összességen túl is érvényes esemény
- széles: mennyiség kiterjedése, ellentéte a keskeny
- beköszöntött az esős évszak: idő múlása, évszakok követése, időjárás elemei, az afrikai kontinens évszakaira jellemzők
- a felhőkből: térbeli tájékozódás, helyhatározás, honnan kérdésre felel,
- Guszti hasa alatt: térbeli tájékozódás és testrészek megnevezése, testséma alakulása
- mintha egy jókora esernyő védte volna őket: nagyság elképzelése, hasonlítás

A mesehallgatás során fejlődő képességek

- Érzelmi, erkölcsi, szociális:**
- szociális érzékenység: együttérzés, hála, öröm
- Kognitív:**
- pontosodik a tájékozódóképesség: hátára, alatt, fölül, közül, rajta, felhőkből
  - fejlődik: a képzelőerő, gondolkodás (okozati összefüggések, összehasonlító képesség, kombinatorikus gondolkodás)
  - fejlődik a mennyiségekről és számosságról alkotott képzelőerejük: végtelenül, jókora, széles
  - az idő múlásának észlelése: beköszöntött
- Testi:**
- finommotorika és szem-kéz koordináció a rajzolás és színezés során
  - testséma alakulása
  - a testen való tájékozódás

- Miért férnek a madárkák Guszti hasa alá?
- Mi mindenben különböznek a kismadarak a vízilótól?
- Hol él a víziló? Vajon miért nevezik a vízilovat vízilónak? Mivel táplálkoznak a vízilovak?
- És mivel táplálkoznak a madárkák?
- Mikor történt ez? Vajon melyik évszakban lehetett?
- Amikor esik az eső, milyen az égbolt?

A hálás víziló

MATEMATIKAI TARTALMÚ KÉRDÉSEK LEHETNEK:

- Hány madárka hálás Gusztinak?
- Szerinted férnek még Guszti hasa alá madárkák? Próbálsz még odarajzolni? Hányan fértek még alá?
- Mindegyik madarat kiszínezheted, kedved szerinti színnel! De akkor minden madárkának legyen más színű tollazata. Milyen színűek lettek a madárkáid?
- Vannak testvérek is? Miből látszik, hogy testvérek?
- És most hány madárka örül annak, hogy nem ázik el a tollazata?

EGYÉB KÉRDÉSEK LEHETNEK A MESE MEGHALLGATÁSA UTÁN:

- Vajon mitől viszkedett Guszti víziló bőre?
- Hogyan tisztálkodik Guszti? (Kik, miben segíthettek Gusztinak?)
- Vajon mit csipegethettek ki a madárkák Guszti bőréből?
- Hogyan hálálta meg Guszti a madárkák szívességét?
- Guszti arcán mit láttok? És a mitől lehetnek ilyen vidámak a kismadárkák?

Sanyi és a szüret

MESE:

Sanyi és a szüret

Sanyi **kis** tüskés sün volt, és **egy nagy gyümölcsösben** lakott. A **kert egyik sarkába** összehordott a szél egy nagy halom száraz levelet, ott volt a szobája. Ott **egész évben jó sok** ennivaló akadt: **kövér** meztelen csigák és giliszták. Sanyi az őszt szerette a legjobban, amikor nagy, piros almák értek. Akkor, ha éhes volt, csak **elsétált a nagy almafa alá**, meghemperedett a fűben, és **felszúrt egy kövér almát a tüskéire**. Azután **visszament** vele a levélszobájába, és ott élvezettel elfogyasztotta.

A mesehallgatás során megjelenő matematikai tartalmak

A mesehallgatás során fejlődő képességek

- **kis, kicsi:** kiterjedés, nagyság, a nagy ellentéte
- **egy nagy:** terület, nagy terjedelmű, határozatlan névelős szókapcsolat
- **gyümölcsösben:** térbeli tájékozódás határozóraggal, hol kérdésre felel
- **kert egyik sarkába:** térbeli tájékozódás, hová kérdésre felel, határozatlan névelős kapcsolat
- **egy nagy halom:** mennyiség kifejezése, térfogat, határozatlan névelős szókapcsolat
- **egész évben:** időtartam, teljes év
- **sok:** sokaság, meghatározatlan számosság
- **kövér:** kiterjedés, testtérfogat nagysága, ellentéte a sovány
- **nagy:** kiterjedés, terjedelem, nagyság kifejezése
- **piros:** szín megnevezése
- **nagy almafa alá:** magasság és terjedelem kifejezése, térbeli tájékozódás alá névutóval
- **egy kövér:** határozatlan névelő, térfogatra utal
- **tüskéire:** testrészen való tájékozódás, -ra, -re, tetején, térbeli tájékozódás határozóraggal, hová kérdésre felel
- **visszament levélszobájába:** út megnevezése, oda-vissza út, hová kérdésre felelő helymeghatározás határozóraggal

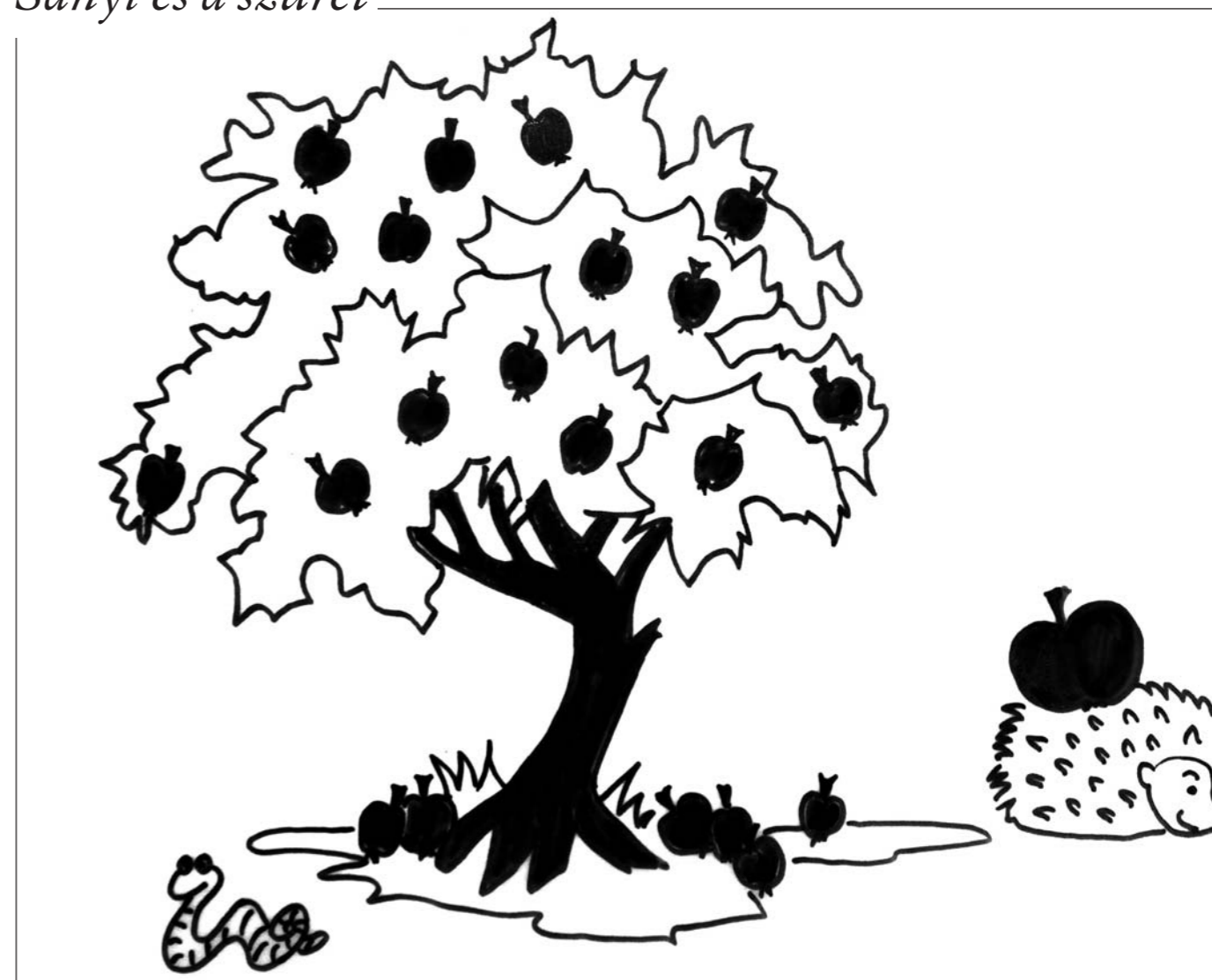
- Kognitív:**
- pontosodik a tájékozódó képesség: oda-vissza, alá, -ban, -ba, -ra
  - fejlődik: a képzelőerő (nagyság, hely terjedelem), gondolkodás (okozati összefüggések, összehasonlító képesség)
  - fejlődik a mennyiségekről és számosságról alkotott képzelőerejük: nagy, egy, egyik, sok, egész, kövér
  - időérzékelés pontosodik: (egész évben), hosszú idő
- Testi:**
- finommotorika és szemkéz koordináció a rajzolás és színezés során

EGYÉB KÉRDÉSEK LEHETNEK A MESE MEGHALLGATÁSA UTÁN:

- Tudod-e, hogy Sün Sanyi hogyan él télen? És tavasszal? És nyáron és ősszel?
- Mit gondolsz, melyik évszakot szeretheti a legjobban? Miért? Megnézhetjük mindezt egy lexikonban, vagy egy képes újságban.

- És neked melyik a kedvenc évszakod? Miért az? És mi az oka annak, hogy nem a ..... évszakot szereted a legjobban?
- Tudod-e, hogy melyik évszak az, amikor a retek meg az újhagyma is már kibújik a földből? És amelyikben a cseresznye és a barack érik?
- Sanyi almafáján pirosuló almákból mi mindent készíthet édesanyád?
- Ha gyümölcssalátát készítünk, még milyen gyümölcs kerülhet bele az almán kívül?
- És ha ízesíteni szeretnéd, mivel lehetne ízesíteni?
- Sokan sündisznónak nevezik a sünt. Annak is utánanézhethetünk, hogy miért helytelen így nevezni.

Sanyi és a szüret

MATEMATIKAI TARTALMÚ KÉRDÉSEK LEHETNEK:

- Mi hiányzik a képről? Hol lakott Sanyi, a sündisznó? Milyen színben pompázhatott a lakása?
- Sanyi mikor tudja a kedvenc ételét nagy élvezettel elfogyasztani?
- Szerinted még mennyi almát ehet meg Sanyi? Csak azt eheti, ami a földön van?
- És még mást is eszik? Emlékszel, hogy még mit eszik? Ha lerajzolod, akkor azt is beviszi szívesen a lakásába, és megeszi.
- Mit gondolsz, van még kis sün is abban a lakásban? Odarajzolhatod.
- Hány sünből áll a család? Hányan lakhatnak a süniházban?